

**RICHTLIJNEN EN HUISREGELS
BESLUITVORMING
CULTUUR- EN GEBRUIKSWAARDE-
ONDERZOEK VAN SUIKERBIETEN
in Nederland**

2023

**Werkgroep Rassenonderzoek Suikerbieten
Raad voor plantenrassen (Rvp)
Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR)**

september 2023

Richtlijnen

Richtlijnen voor de opname, afvoer, rubricering en publicatie van suikerbietenrassen voor de Aanbevelende rassenlijst

* Algemeen:

- Voor de berekening van de verhoudingsgetallen wordt het gemiddelde van A- en N-rassen uit de vorige Aanbevelende Lijst op 100 gesteld. Indien er in een resistentie categorie minder dan vier A- en N-rassen beschikbaar zijn worden de B-rassen met de hoogste financiële opbrengst in die categorie meegenomen om aan een minimum aantal van vier rassen te komen voor het op 100 stellen van de verhoudingsgetallen. Dit mogen echter geen B-rassen zijn die op de lijst zijn toegelaten vanwege een specifieke eigenschap (bijvoorbeeld Conviso One-, *M. chitwoodi*-resistentie). Indien dan nog niet het aantal van vier rassen behaald kan worden vindt berekening plaats op basis van het aantal beschikbare A-, N- en B-rassen;
- De uitgangspunten voor de berekening van WIN en financiële opbrengst worden ontleend aan de bietleveranties aan Cosun Beet Company. De verrekening van de kwaliteitscijfers is conform het verrekeningssysteem dat door Cosun Beet Company is overeengekomen met de suikerbietentelers. Jaarlijks worden deze uitgangspunten door de uitvoerder voorgesteld in de Ontwerprassenlijst en vastgesteld in de Werkgroep Rassenonderzoek Suikerbieten.

* Opnamecriterium:

- Een ras moet minimaal drie jaar onderzocht zijn in het CGO en moet binnen de EU wettelijk verkeerrecht hebben.
- De gemiddelde meerjarige financiële opbrengst van een nieuw ras moet hoger zijn dan die van de vier beste A- en N-rassen (de rubricering uit de voorgaande Aanbevelende Lijst). Vergeleken worden het driejarig gemiddelde van het nieuwe ras met het vierjarige gemiddelde van de vier beste A- en N-rassen van het lopende jaar. Indien het aantal van vier A- en N-rassen niet gehaald wordt, vindt vergelijking plaats met het aantal beschikbare A- en N-rassen, aangevuld met beschikbare B-rassen met de hoogste financiële opbrengst, waarbij de B-rassen geen rassen mogen zijn die op de lijst zijn toegelaten vanwege een specifieke eigenschap (bijvoorbeeld Conviso One-, *M. chitwoodi*-resistentie). Indien dan nog niet het aantal van vier rassen behaald kan worden vindt vergelijking plaats met het aantal beschikbare A-, N- en B-rassen. Wanneer van een A-ras door de kweker twee jaar achtereenvolgend minder dan 1000 eenheden beschikbaar zijn gesteld zal dit ras niet meegenomen worden in de hier genoemde referentie van beste A- en N-rassen. Wanneer van een N-ras minder dan 500 eenheden beschikbaar zijn gesteld zal dit ras niet meegenomen worden in de hier genoemde referentie van beste A- en N-rassen.

* Compensatie voor hooggehaltige rassen:

Hooggehaltige rassen worden bij de doorgang in het onderzoek en bij opname, rubricering en afvoer van het onderzoek c.q. op/van de Aanbevelende Lijst gecompenseerd op basis van de volgende algemene formule:
Opnamecriterium = FO – (compensatie voor pol \geq 100,00), waarbij
Compensatie = (pol - 100)/2 voor pol \geq 100,00.

relatief suikergehalte (pol) van het betreffende kandidaat ras	opnamecriterium (met compensatie voor het bijbehorende suikergehalte)
101	FO - 0,5
101,5	FO - 0,75
103,22	FO - 1,61
etc.	Algemeen : FO - (pol -100)/2 voor pol \geq 100,00

* Rubricering/afvoer/volgorde:

- Een nieuw ras wordt gedurende 1 jaar in de N-rubriek gehandhaafd;
- *Vanaf het tweede jaar van aanbeveling geldt:*
 - o Bij een financiële opbrengst van 100 of hoger wordt het ras gerubriceerd als een A-ras;
 - o Bij een financiële opbrengst van 98 en 99 komt een ras in de B-rubriek;
 - o Bij een financiële opbrengst van 97 of lager wordt het ras afgevoerd van de Aanbevelende Lijst;
- Een ras blijft maximaal 1 jaar in de B-rubriek gehandhaafd, tenzij een verzoek van de kweker tot handhaving wordt ingediend. De Werkgroep Rassenonderzoek Suikerbieten beslist daarna of een ras wel of niet blijft gehandhaafd in de B-rubriek;
- De rassen worden in de Aanbevelende Rassenlijst vermeld op volgorde van de relatieve financiële opbrengst binnen de rubrieken.

De Werkgroep Rassenonderzoek Suikerbieten behoudt zich het recht voor om indien nodig van deze richtlijnen af te wijken als een suikerbietenras voor de suikerbietensector een speciale waarde heeft of als een ras, gezien zijn genetische achtergrond, een waardevolle verbreding biedt van het rassensortiment dat de teler ter beschikking staat. Elke kweker krijgt het recht om in elke resistentiegroep (standaard rhizomanie, aanvullend rhizomanie, bietencysteaaltjes, bietencysteaaltjes + aanvullend rhizomanie, rhizoctonia, rhizoctonia + aanvullend rhizomanie en drievoudig resistent) minimaal één ras ter opname voor te dragen, mits de financiële opbrengst van het ras 97 of hoger is. Dit geldt wanneer een kweker geen ander ras in de betreffende resistentiegroep heeft opgenomen en geldt zowel voor opname als voor handhaving. Het ras zal dan als B-ras op de lijst vermeld worden. De Werkgroep Rassenonderzoek Suikerbieten zal deze aanvragen in principe honoreren, tenzij er goede argumenten zijn om hiervan af te wijken.

Alle in dit document vermelde richtlijnen gelden voor de drie verschillende categorieën rassen:

- rhizomanie.
- rhizomanie en bietencysteaaltjes.
Deze rassen worden op speciale proefvelden onderzocht onder besmette en niet of nauwelijks besmette omstandigheden. Voor opname, afvoer en rubricering in de categorie rhizomanie en bietencysteaaltjes wordt uitgegaan van de onderzoekscijfers van de proefvelden met bca-besmetting. Indien een ras op de proefvelden met bca-besmetting onvoldoende presteert voor doorgang of opname in de categorie rhizomanie en bietencysteaaltjes, maar wel voldoende presteert voor doorgang of opname op de proefvelden met niet of nauwelijks besmette omstandigheden, dan kan het ras doorgaan in de categorie rhizomanie.
- rhizomanie en rhizoctonia.
Deze rassen worden alleen op aparte proefvelden in het rhizoctoniagebied onderzocht. Voor de rhizoctoniareistente rassen geldt bij opname en doorgang naar het derde jaar tevens dat het gemiddelde relatieve cijfer voor ziekte-index niet hoger is dan 3,1 en voor doorgang naar het tweede jaar niet hoger dan 3,3.

Voor de rassen met aanvullende rhizomanieresistentie tegen resistentie doorbrekende varianten van het virus (onder andere AYPR), met resistentie tegen Conviso One, met resistentie tegen *Meloidogyne chitwoodi*, met zeer hoge bladgezondheid of met resistentie tegen vergelingsziekte gelden voor doorgang en opname de criteria voor financiële opbrengst ten opzichte van rassen die ook deze aanvullende resistentie bezitten. Is de financiële opbrengst 99 of lager, dan kan het ras opgenomen worden in de B-categorie. Voor rassen met resistentie tegen vergelingsziekte geldt dat de financiële opbrengst op de proefvelden zonder kunstmatige besmetting met vergelingsvirus minimaal 95 dient te zijn. Daarnaast dient de financiële opbrengst van deze rassen op het proefveld met kunstmatige besmetting met vergelingsvirus (BMYV, BChV en BYV) gemiddeld minimaal 10 procentpunten hoger te liggen dan het gemiddelde van de standaardrassen zonder vergelingsziekeresistentie.

Drievoudig resistente rassen (rhizomanie, rhizoctonia en bca) worden onderzocht op alle vijf rhizoctoniaproefvelden en alle vier bca-proefvelden met besmetting. Voor deze rassen gelden bij opname en doorgang de criteria voor het niveau van rhizoctoniareistentie zoals hierboven beschreven.

Huisregels besluitvorming

Regels voor de wijze waarop voor verschillende onderwerpen besluiten worden genomen in de Werkgroep Rassenonderzoek Suikerbieten (werkgroep).

De werkgroep heeft een adviserende taak enerzijds voor de Raad voor plantenrassen (Rvp) ten aanzien van de toelating van nieuwe rassen tot het handelsverkeer en anderzijds voor CSAR ten aanzien van de aanbeveling van nieuwe rassen

1. Samenstelling werkgroep

In de werkgroep hebben zitting:

- kwekers: vijf leden
- telers: vier leden
- Cosun Beet Company: twee leden
- IRS (uitvoerder): twee adviserende leden
- Raad voor plantenrassen: een adviserend lid
- CSAR: een adviserend lid

2. Onderwerpen waarover besluitvorming nodig is

- a) Vaststellen richtlijnen voor opname/afvoer/rubricering van de rassen
- b) Vaststellen advies protocolwijziging en uitvoering onderzoek
- c) Handhaving/opname van een ras in de B-categorie en andere afwijkingen van de richtlijnen genoemd in lid 2.a
- d) Het wel of niet meenemen van proefvelden in de eindresultaten bij calamiteiten gedurende het groeiseizoen en bij de verwerking van de rassenproefvelden in het tarreerlokaal
- e) Het toekennen van groene/gele/rode kaarten volgens het gewijzigde DUS-protocol
- f) Weergave van de onderzoeksresultaten in de Aanbevelende Rassenlijst en de Brochure Suikerbietenzaad
- g) Offerte behandeling uitvoering onderzoek
- h) Alle overige onderwerpen die te maken hebben met bovengenoemde punten

3. Wijze van besluitvorming

Voor alle onderwerpen geldt dat in de werkgroep eerst gezocht wordt naar consensus. Pas als deze er niet is zal stemming nodig zijn:

- i. Voor de onderwerpen in lid 2a), 2b), 2f) en 2h) zal in de werkgroep gestemd worden. De stemmen van de vertegenwoordigers van Cosun Beet Company tellen samen even zwaar als de stemmen van de telers samen en de stemmen van Cosun Beet Company en de telers tellen samen even zwaar als de stemmen van alle kwekers samen ongeacht het aantal kwekers. Wanneer één van de vertegenwoordigers van Cosun Beet Company niet aanwezig is, zal de stem van de wel aanwezige vertegenwoordiger dubbel tellen. Bij afwezigheid van een van de kwekers of van de telers, zal deze een volmacht moeten afgeven. De adviserende leden hebben geen stem. Echter bij staken van de stemmen hebben de adviseurs een doorslaggevende stem.
- ii. Voor onderwerp 2c) zal in een kleine commissie bestaande uit de leden van Cosun Beet Company, telers en het IRS een besluit worden genomen. IRS heeft een adviserende rol. Wanneer Cosun Beet Company en de telers geen overeenstemming bereiken zal het advies van het IRS doorslaggevend zijn.
- iii. Voor onderwerpen 2d) en 2e) zal in een kleine commissie bestaande uit de leden van Cosun Beet Company, telers, Rvp en het IRS een besluit worden genomen. IRS en Rvp hebben een adviserende rol. Wanneer Cosun Beet Company en de telers geen overeenstemming bereiken zal het advies van de adviseurs doorslaggevend zijn.
- iv. Voor het onderwerp in lid 2g) zal in de werkgroep gestemd worden, waarbij een besluit wordt aangenomen met een meerderheid van stemmen. De adviserende leden hebben geen stem in de besluitvorming.